

## Nr 52.

### *Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av Sveriges anslutning till ett internationellt veteavtal.*

I en till riksdagen den 22 april 1949 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 213, har Kungl. Maj:t under åberopande av bifogade utdrag av protokollet över jordbruksärenden för den 1 och 22 april 1949 hemställt, att riksdagen måtte godkänna ett den 23 mars 1949 träffat internationellt veteavtal, som för Sveriges del blivit undertecknat den 11 samma månad.

Rörande avtalets lydelse torde få hänvisas till propositionen s. 2—38.

Vid en internationell vetekonferens i Washington i januari—mars 1949 kom ifrågavarande avtal till stånd och undertecknades den 23 mars av 30 stater, däribland de fem i avtalet deltagande exportländerna — Australien, Canada, Frankrike, Förenta staterna och Uruguay — samt 25 importländer. Av de viktigaste exportländerna ha Argentina och Sovjetunionen icke biträtt avtalet. Till och med den 15 april 1949 stod avtalet öppet för undertecknande för ytterligare tolv importländer, bland dem Sverige. Ratifikation skall ske i Washington senast den 1 juli 1949.

Avtalet, som har karaktären av ett multilateralt köpeavtal med en giltighetstid av fyra år och omfattar en vetekvantitet av 12,<sup>42</sup> miljoner ton för år, har till ändamål att tillförsäkra importländerna tillgång till och exportländerna avsättning för vete till skäligen och stabila priser.

Genom anslutning till det internationella veteavtalet skulle Sverige under en fyraårsperiod tillförsäkras rättighet att i mån av behov årligen importera en kvantitet av 75 000 ton vete till ett pris av högst 1,<sup>80</sup> kanadensiska dollars per bushel. I gengäld skulle Sverige åtaga sig att, om så begäres från något av de i avtalet deltagande exportländerna, årligen importera samma kvantitet vete till ett pris, som för det första året skulle utgöra 1,<sup>50</sup> dollars per bushel och sedan successivt sjunka till 1,<sup>20</sup> dollars per bushel. Priset avser vete i lager i Fort William. Efter nuvarande kursnoteringar och fraktsatser motsvarar maximipriset omkring 30 kronor för 100 kilogram fritt svensk hamn.

För avtalets fullföljande skall bildas ett internationellt veteråd med en exekutivkommitté och ett sekretariat. Varje land skall självt bekosta sin representation i rådet och dess kommittéer. Övriga kostnader för rådets

verksamhet skola bestridas av medlemmarna i förhållande till deras röstetal, vilka i sin tur äro fördelade efter de garanterade kvantiteterna. För Sveriges del beräknas sistnämnda kostnader komma att belöpa sig till 500—600 dollars årligen. Enligt Kungl. Maj:ts förslag bör denna andel bestridas av de medel, som stå till förfogande för uppehållande av prisregleringen på jordbrukets område.

*Utskottet.* En anslutning till avtalet kommer att för Sverige medföra en garanti för att behovet av vete utöver den inhemska produktionen helt eller till avsevärd del skall kunna tillgodoses till rimligt pris. Denna fördel synes med hänsyn till rådande förhållanden vara så betydande, att den torde mer än uppväga den med avtalet förenade skyldigheten att, om så begäres från något av exportländerna, årligen importera motsvarande kvantitet, även om det svenska skördeutfallet blir gott. Såsom Kungl. Maj:t framhållit torde man nämligen kunna räkna med att det icke skall föreligga några svårigheter att finna avsättning för ett eventuellt överskott. Härtill kommer, att kostnaderna för anslutningen synas bliva måttliga.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må, såvitt Sverige angår, godkänna ifrågasvarande, den 23 mars 1949 träffade internationella veteavtal.

Stockholm den 17 maj 1949.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

*Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:*

från f ö r s t a kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Anderberg, Svedberg, Näslund, Jon Jonsson och Aaby-Ericsson; samt

från a n d r a kammaren: herrar Svensson i Ljungskile, Norup, Ericsson i Sörsjön, Andersson i Surahammar, Gustafson i Dädesjö, Jacobson i Vilhelmina och Ahlsten samt fru Boman.